

Friesland legt provinciaal fietsnetwerk onder de loep

> **Veel asfalt maar te smal**

Karin Broer

Weinig fietspaden van het 1500 kilometer lange Friese fietsroutenetwerk voldoen aan alle provinciale inrichtingseisen. Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van de provincie Fryslân. Met een wagen vol meetapparatuur zijn onder andere breedte, verharding en kruisingssituaties in kaart gebracht.

In 2006 stelde de provincie het PVVP op met daarin inrichtingseisen voor het fietsnetwerk en de fietssnelwegen. In die eisen staat onder andere dat er gestreefd wordt naar een minimum fietspadbreedte van 2,5 meter, naar asfalt als verharding en tunnels of bruggen bij de kruising van stroomwegen. Op basis van die eisen hebben gemeenten en provincie geïnvesteerd in het verbeteren van het fietsnetwerk, maar de provincie had eigenlijk geen idee in hoeverre het netwerk inmiddels aan de inrichtingseisen voldoet.

Daarom werd ingenieursbureau ARS op pad gestuurd met een auto vol meetapparatuur. Beleidsmedewerker verkeer Jack van der Wal was het meest verrast door de conclusie dat weinig fietspaden aan alle inrichtingseisen voldoen. 'Positief is wel dat er veel fietspaden liggen die er bijna aan voldoen, die alleen op één of twee eisen minder scoren.'

Meevaller was de hoeveelheid asfalt en de staat van onderhoud. 'Alleen in de bebouwde kom en op een aantal parallelwegen liggen veel tegels en klinkers.' Elke tien meter maakten de mannen van ARS een foto van het wegdek. Van der Wal: 'Het ligt er relatief goed bij. Al heb je natuurlijk dit soort dingen.' Hij laat een foto zien van het hoogteverschil tussen fietspad en brug. De brug was blijkbaar goed onderhouden, het fietspad niet.

Bijna de helft van de fietspaden bleek smaller dan 2,5 meter. Van der Wal: 'Hier moeten we onszelf de vraag stellen of onze inrichtingseisen niet te royaal zijn. Bij intensiteiten van 100 à 200 fietsers per dag kan 2 meter wel genoeg zijn. De inrichtingseisen zijn eigenlijk te weinig specifiek. Als er 500 fietsers of meer op zo'n fietspad zitten dan is 2,5 meter een goede ondergrens.'

Volgens Van der Wal is het nodig inrichtingseisen afhankelijk te maken van intensiteiten. 'De investering die nodig is om het hele fietsnetwerk aan de inrichtingseisen te laten voldoen, is voor ons niet te behappen. Dat kost gewoon te veel, zeker in deze tijd. Dus hebben we die gegevens over intensiteiten nodig om de beperkte financiële middelen in te zetten op de belangrijkste locaties.'

Met een auto vol meetapparatuur is het Friese fietspadennet geïnventariseerd.

- > 1480 kilometer gemonitord
- > 713 kilometer smaller dan 2,5 meter
- > 251 km geen asfalt
- > 283 km geen luwtebeplanting
- > 131 kruispunten zonder oversteekvoorziening

De provincie is daarom druk bezig betrouwbaarder telresultaten te verkrijgen. Er is een pilot aan de gang met drie permanente telpunten met lussen in het wegdek. Van der Wal: 'Als de evaluatie positief is, gaan we dat uitbreiden naar 27 telpunten.' De losse telsingangen die eerder werden gebruikt, zullen dan op fietsroutes met minder fietsers worden ingezet, om daar een indruk te krijgen van de intensiteit.

Uit de monitor blijkt verder dat er nog steeds aardig wat kruispunten in Friesland zijn waar fietsroutes gelijkvloers 80-kilometerwegen en zelfs 100-kilometerwegen kruisen. Dat zal na reconstructie van een aantal wegen veranderen. Zo gaat de N381 van Drachten naar de Drentse grens binnen afzienbare tijd op de schop. Van der Wal: 'Dat betekent dat een aantal fietsoversteken ongelijkvloers wordt en dat er een aantal verdwijnt. In die laatste categorie vallen uiteraard niet de routes van het fietsnetwerk.' Ook is onderzocht in hoeverre de fietsroutes voorzien zijn van zogenaamde luwtebeplanting die fietsers enige bescherming geeft bij harde wind. Dat bleek op een opvallend groot deel van het netwerk het geval te zijn. Van der Wal: 'We hebben wel vraagtekens bij deze score. Binnenkort gaan twee studenten deze gegevens nog eens nalopen.'

De provincie gaat de komende tijd per gemeente om de tafel zitten en de resultaten van de monitor bespreken. Van der Wal: 'We stellen de vraag: herkennen jullie dit beeld? Daarna stellen we samen vast wat de meest urgente delen van het netwerk zijn.' Als straks ook de eerste telresultaten binnen zijn, dan hoopt de provincie de BDU beter te kunnen benutten. Van der Wal: 'Voorheen was het zo dat elk fietspad dat in het fietsnetwerk was opgenomen en dat afweek van inrichtingseisen altijd gehonoreerd werd in de BDU. Nu willen we meer, samen met de gemeenten, een prioritering vaststellen en dan de uitvoering oppakken.'

De monitor, die ongeveer 45.000 euro heeft gekost, levert provincie en gemeenten een schat aan gegevens op. Alle gegevens staan namelijk in het geografische systeem van de provincie, Geo-OBIS. Van der Wal: 'Gemeenten kunnen inloggen in het systeem en precies zien hoe de fietspaden op hun grondgebied er uitzien, met alle meetgegevens en ook de foto's.'